

Espoon ympäristöyhdistys ry

Villa Apteekki, Pappilantie 5,
02770 Espoo
espoonymparistoyhdistys@gmail.com
www.sll.fi/espoo

27.7.2018

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

Valitus Espoon Kaitaa-Iivisniemen osayleiskaavan hyväksymisestä

Päätös, josta valitetaan: Espoon valtuuston päätös § 82 (11.6.2018) Kaitaa-Iivisniemen (840 300) osayleiskaavan hyväksymisestä.

Muutoksen hakija:

Espoon ympäristöyhdistys ry
Pappilantie 5
02770 Espoo

Yhteyshenkilö:

Anni Simola, Nissintie 46, 02780 Espoo

Vaatimukset

Ensijaisesti vaadimme, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Espoon valtuuston päätöksen hyväksyä Kaitaa-Iivisniemen osayleiskaava.

Toissijaisesti vaadimme, että kaava kumotaan seuraavilta osin:

- Hannusjärven itä- ja koillispuolelle esitetyt A1-varaus, A1c-varaus sekä uusi tieyhteys
- Kaitaantien ja Iivisniemenkadun risteyksen lounaispuolinen A1-varaus
- Kaitaantien ja Iivisniemenkadun risteyksen lounaispuolisen AK-varauksen rakentamaton luoteisosa

Toissijaisesti vaatimamme kumottavien alueiden kartta (liite 4) toimitetaan erikseen 10.8 mennessä.

Perustelut

Osayleiskaava on monilta osin maankäyttö- ja rakennuslain, luonnonsuojelulain sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) vastainen.

1. Selvitysten ja vaikutusarvointien riittävyys

1.1 Merkittävien metsästen luontoarvojen ja lajistoarvojen riittämätön selvittäminen ja huomiointi

Osayleiskaavan pohjana toimineet luontoselvitykset ovat vahvasti puutteellisia etenkin metsäisen luontotiedon osalta. Keskeisin luontoselvitys (Ympäristötutkimus Yrjölä 2013) keskittyy lähinnä luontodirektiivin IV liitteen lajeihin (lepakot, sudenkorennot, viitasammakko) ja lintuihin. Luontotyyppien osalta on selvitetty lähinnä luonnonsuojelu- ja vesilain suojelemien luontotyyppien sekä talousmetsien avainbiotooppisuojeluun tarkoitettujen metsälain erityisen tärkeiden elinympäristöjen esiintymistä. Lisäksi satunnaista tietoa on kertynyt Espoon kaupungin omasta LUMO-selvityksestä. Liito-oravan osalta käytössä on ollut eri vuosina kertynyttä ainestoa. Lisäksi on tarkasteltu tärkeimpiä ekologisia yhteyksiä.

Edellä mainittujen selvitysten perusteella kaava-alueelta on rajattu melko runsaasti lähinnä paikallisesti arvokkaita luontokohteita. Alueiden rajaaminen on kuitenkin tehty tavalla, jossa monet metsäiset, luonnoltaan monipuoliset aluekokonaisuudet on pirstottu keinotekoisiksi pienkohteiksi. Luontotyyppiarvojen perusteella merkittäviksi todetuissa kohteissa korostuvat metsälakikohdepainotuksen takia jouto- ja kitumaan vähätuottoiset kalliot, joiden arvottamista tärkeämmiksi kuin esimerkiksi lahoppuustoiset kangas- ja lehtometsät ei voi millään luonnonsuojelubiologisella perusteella pitää mielekkäänä.

Valittujen selvityskäytäntöjen takia kaavan luontotietopohja sekä siihen liittyvät vaikutusarvioinnit ovat kaava-alueen merkittävien metsästen luontoarvojen osalta puutteelliset. Vakavin vaikutus tällä on Hannusmetsän alueen itäosassa, mutta ongelma koskettaa myös muita kaavan metsäisiä osa-alueita.

Hannusjärven pohjois- ja koillispuolisten metsien olennaiset luontoarvot liittyvät luontotyyppitasolla siihen, että alueella on säilynyt Etelä-Espoon oloissa erittäin merkittävä keskittymä vanha- ja lahoppuustoisia kangas- ja kalliometsiä, joita monipuolistavat reuna-alueiden lehtokuviot sekä muutamat suokuviot. Espoon ympäristöyhdistyksen ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin toimijoiden maastokäyntien perusteella Hannusmetsän itäosan metsiin esitetyt rakentamisvaraukset (A1, A1-c, uusi tievaraus) kohdistuvat luonnonsuojelullisesti arvokkaihin metsiin, jotka pääosaltaan täyttävät Etelä-Suomen metsäluonnon monimuotoisuusohjelman (METSU) luonnontieteelliset valintaperusteet (Syrjänen ym 2016). Samaiset metsäalueet on todettu luontoharrastajien toteuttamien lajiselvitysten perusteella merkittäviksi myös ns. vanhan metsän lajien kannalta.

Maastohavaintojen perusteella on syytä kyseenalaistaa kaavaselostuksesta (selostuksen liite 5 luontokohteet) löytyvä maakunnallisesti arvokkaan alueen rajausta, johon on keinotekoisesti sisällytetty vain Hannusmetsän länsipuolisko. Käytännössä Hannusmetsän itäpuoliskon metsät (mukaan lukien Kielotien ympäristö) kuuluvat luontotyyppi-, lajisto- ja sjaintiperusteilla maakunnallisesti arvokkaaseen alueeseen, mikäli kohteen rajausta ja arvottaminen tehdään noudattaen Uudenmaan liiton maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden rajaamiseen liittyvää ohjeistusta (Uudenmaan liitto 2012).

Kaava-alueella tehdyt viralliset lajistonselvitykset (linnut, liito-orava, lepakot, sudenkorennot, viitasammakko, putkilokasvit) sivuuttavat pääosaltaan ne lajiryhmät, joihin kaava-alueen metsillä (runsaasti vanhoja kangas- ja kalliometsiä sekä kohtalaisesti melko lahoppuustoisia lehtometsiä) on suurin ja ilmeisin potentiaali esimerkiksi uhanalaisen lajiston esiintymisen kannalta. Keskeisiä

sivuutettuja ja selvittämättä jätettyjä lajiryhmiä ovat kaikki lahoppuusta riippuvaiset lajit (mm. lahottajasienet, maalahoppuiden sammallajisto) sekä vanhoja metsiä suosivat jäkälät.

Espoon kaupunki on kaavaehdotuksen valmistelussa sivuuttanut Espoon ympäristöyhdistyksen kaavaehdotuksesta antaman mielipiteen (liite 5) 7.2.2017 yhteydessä kaupungille toimittamat tiedot Hannusmetsän ja sen lähimetsien huomattavista lajistoarvoista. Sivuutettuun aineistoon kuuluu muun muassa tarkkoja esiintymätietoja luonnonsuojelulain 47 § erityisesti suojeltaviin lajeihin kuuluvasta lahokaviosammaleesta sekä huomattavasta joukosta muita uhanalaisia, silmälläpidettäviä ja vaatelaita lajeja. Aineisto on sivuutettu täysin kaavan maankäyttöratkaisuissa niin rakennettavaksi esitettyjen kuin säilyvien alueiden (V, EV) kaavamääräyksissä.

Virallisen kaavaprosessin ulkopuolista lajistotietoa (liitekartat 6a ja 6b) on tuotettu lajiharrastajien toimesta vain kaava-alueen pohjoisosasta. Uhanalaisen ja vaateliaan lahoppuulajiston kannalta potentiaalisia melko lahoppuustoisia lehto-, kangas- ja kalliometsiä löytyy Espoon ympäristöyhdistyksen kaavaryhmän maastokäynnin perusteella myös Kielotien itäpuolelta (lahoppuustosta lehtoa), Iivisniemenkadun ja Iivarintien väliseltä metsäalueelta (melko lahoppuustoisia kangasmetsiä) sekä tämän eteläpuoliselta, pääosin virkistysalueena säilyvältä kulttuurivaikutteisten lehtojen alueelta. Varovaisuusperiaatteen pohjalta on kaikki perusteet olettaa myös näiltä alueilta löytyvän vastaavaa lajistopotentiaalia, jota on todettu löytyvän Hannusmetsän alueelta.

Kaavan luontotietopohja on Espoon ympäristöyhdistyksen arvion mukaan rittämätön, jotta voitaisiin asiallisen pohjatiedon perusteella tehdä siedettäviä päätöksiä rakentamisen sijoittumisesta. Suurin ongelma liittyy siihen, että tehdyissä selvityksissä ei ole pystytty riittävällä tavalla tunnistamaan ja arvottamaan metsäluonnoltaan arvokkaita kangas-, kallio- ja lehtometsiä, joiden ominaispiirteisiin kuuluu mm. eri-ikäisen lahoppuun näkyvä esiintyminen sekä puuston vähäisestä metsänkäsittelystä kertova eri-ikäisrakenne. Merkittävä osa kaava-alueen kangas- ja kalliometsistä on myös luonteeltaan vanhahoppuustoisia. Tällaiset metsäelinympäristöt ovat keskeisen tärkeitä sadoille uhanalaisille metsälajeille, joiden suojelu- ja huomiointiarvetta maankäytön suunnittelussa ei voi sivuuttaa vain sillä perusteella, että lajit eivät kuulu luontodirektiivin liitteen IV lajeihin.

Kaavaselostuksesta löytyvissä vaikutusarvioinneissa on luontoarvojen osalta keskitytty käytännössä pelkästään kaavan vaikutuksiin liito-oraviin ja lepakoihin. Myös kaavan vaikutukset viheryhteyksiin on tarkasteltu lähinnä näiden muutamien lajien kannalta.

2. Yleiskaavan sisältövaatimusten vastaisuus

Kaitaa-Iivisniemen osayleiskaava huomioi epätasapuolisesti yleiskaavan sisältövaatimukset. Selkeimmät ristiriidat liittyvät ekologisen kestävyuden sekä luonnonympäristön vaalimisvelvoitteiden laiminlyöntiin sekä kaavan vaikutuksiin laajan alueen tärkeimpään metsäiseen virkistysalueeseen (Hannusjärven pohjois- ja koillispuolinen metsä).

2.1 Yhdyskuntarakenteen ekologisen kestävyuden huomiointi sekä maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen

Yleiskaavan sisältövaatimukset edellyttävät kaavoilta yhdyskuntarakenteen ekologisen kestävyuden huomiointia sekä maiseman ja luonnonarvojen vaalimista. Osayleiskaavassa ei näin ole riittävässä määrin tapahtunut. Pääsyy tähän on rakentamisen sijoittaminen arvokkaiden luontoalueiden päälle. Luontoarvojen vaalimisen tasoa kaavassa heikentävät myös rakentamisen ulkopuolella säilyvien alueiden puutteelliset kaavamääräykset.

Keskeisin laiminlyönti kaavan ekologisen kestävyuden sekä luonto- ja maisema-arvojen huomioonlaskemisessa liittyy Hannusmetsän itäosan rakentamiskaavaviljelyyn (A1, A1-c ja tievaraus). Rakennettavaksi esitetyt alueet ovat selkeä osa Hannusmetsän yhtenäistä metsä- ja maisemakokonaisuutta, joka noin 60 ha laajuudessa täyttää useat Uudenmaan liiton asiantuntijatyönä laatimien maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden luontotyyppikohtaiset tai yleiset kriteerit (Uudenmaan liitto 2012).

Nähdäksemme koko yhtenäistä Hannusmetsän aluetta (mukaan lukien Bondasbergenin kallioalue sekä siihen suoraan liittyvät Kielotien itäpuoliset lehdot) olisi tullut tarkastella ja arvottaa kaavaprosessissa ja sen pohjana toimineissa luontoselvityksissä yhtenä kokonaisuutena. Nyt kaavaselostuksen liitekartalla (kaavaselostuksen liite 5) vain Hannusmetsän luontoalueen länsipuolisko on arvioitu maakunnallisesti arvokkaaksi. Arviointi ja rajaus eivät kestä tarkempaa kriittistä tarkastelua, etenkin, jos huomioidaan rakentamisalueeksi osoitetun itäpuoliskon huomattava merkitys vaateliaalle itiökasvilajistolle ja liito-oravalle (valituksen liitteet 6a ja 6b).

Kaavassa osoitetaan huomattava määrä rakentamista (A1, A1-c, tievaraus) Hannusmetsän itä- ja kaakkoisosaan. Rakentamisesta pääosa kohdistuu Bondasbergenin alueen rakenteeltaan pääosin luonnontilaisen kaltaisiin vanhapuustoisiin kangas- ja kalliometsiin, joissa on merkittävästi lahoppuuta. Tätä aluetta täydentävät itäpuolelta Kielotien itä- ja koillispuoliset luontaisesti vanhoille maatalousmaille kehittyneet monipuulajiset ja lahoppuustoiset lehtometsät, joista osaa esitetään rakennettavaksi. Valtaosa rakennettavaksi esitetyistä metsistä täyttää Etelä-Suomen metsäluonnon monimuotoisuusohjelman (METSU) luonnontieteelliset valintaperusteet (Syrjänen ym 2016) edustavuusluokkien I ja II kangasmetsinä, kalliometsinä tai lehtoina. Bondasbergenin topografialtaan monipuolinen kallioinen mäki ja siihen liittyvät vanhapuustoiset rinne- ja notkoalueet ovat myös maisemallisesti edustavia varsinkin lähimaisemaan liittyvien arvojen osalta.

Hannusmetsän arvo kokonaisuutena on tunnustettu alueella tehdyn luontoselvityksen (Ympäristötutkimus Yrjölä 2013) yleiskuvauksessa: *”Hannusjärven pohjoispuolella on noin 50 hehtaarin laajuinen yhtenäinen Hannusmetsäksi kutsuttu metsäalue. Alueen piirteet vaihtelevat kuivista mäntykalliosta kuusivaltaisiin kangasmetsiin ja lehtipuuvallaisiin lehtoihin. Monimuotoisuutta lisäävät kosteat painanteet ja Hannusjärven rantametsät sekä pohjoisosien metsittyvät niityt. Hannusmetsän puusto on valtaosaltaan luonnontilaisen kaltaista, toisin sanoen vaikka metsää on aiemmin käytetty talousmetsänä, se lähestyy jälleen luonnontilaa (ei harvennuksia, alueella on maapuita ja lahoppuuta, eikä keloja ole poistettu). Paikoin on edelleen nähtävissä vanhoja kantoja viitteinä aiemmasta talouskäytöstä. Kallioalueita lukuun ottamatta lahoppuustoa on melko paljon, paikoin jopa runsaasti”*. Tästä totuudenmukaisesta yleisluonnehdinnasta huolimatta alueesta on selvityksessä rajattu arvokohteiksi vain länsiosa sekä joukko pienkohteita.

Vastaavia luonnontilaisen kaltaisia ja/tai lahoppuustoisia metsiä löytyy Kaitaan tien ja Iivisniemenkadun risteyksen lounaispuoliselta alueelta, jossa pääosa metsistä jää A1-varauksen alle. Pienialaisemmin samaan kokonaisuuteen kuuluvia arvokkaita metsiä jää AK-varauksen luoteisosan alle.

Hannusmetsän alueelle sekä Kaitaan tien ja Iivisniemenkadun lounaispuolisiin metsiin suuntautuneilla lajiharrastajien (Olli Manninen, Hanna Jauhainen, Keijo Savola) retkeilyillä on havaittu runsaasti sellaisia lajeja, jotka indikoivat esiintymisellään lahoppuuhun ja metsäelinympäristöihin liittyviä suojeluarvoja. Pääosa havainnoista koskettaa kaavaprosessin yhteydessä kokonaan selvittämättä jätettyjä sammal-, käppä- ja jäkälälajeja, mutta lisähavaintoja on kertynyt myös liito-oravasta.

Hannusmetsän itäosan rakentamisvarausten alueelta havaituista lajeista merkittävin on lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*), joka on tällä hetkellä luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi

(CR). Tämä luontodirektiivin liitteen II laji kuuluu myös luonnonsuojelulain 47 § erityisesti suojeltaviin lajeihin ja on lain mukaan rauhoitettu. Lajista on tehty alueelta peräti kolme havaintoa. On hyvät syyt olettaa, että tähän mennessä tehdyt satunnaiset lajiharrastajien maastokäynnit kaava-alueella eivät ole tunnistaneeet kaikkia alueen nykyisiä lajiväestöjä.

Kaavan rakentamisalueelta (varsinkin Kielotien pohjois- ja itäpuolelta) on runsaasti liito-oravan jätöshavaintoja (liite 6a), jotka viittaavat vahvasti siihen, että kaavassa rakentamiseen osoitetulla alueella on liito-oravan lisääntymis- ja levähdysalueita laajemmin kuin mitä virallisista liito-oravaan liittyvistä pohjatiedoista (kaavaselostuksen liitekartta 5. luontokohteet) ilmenee.

Rakentamisvarausten alle jääviltä alueilta on lisäksi havaintoja useista alueellisesti uhanalaisista (RT), silmälläpidettävistä (NT) tai muuten vaatelialaista lajeista (liitteet 6a ja 3b), josta tärkeimpä ovat useat havainnot rakkosammalesta (*Nowellia curvifolia*, RT/NT), norjantorvijäkälästä (*Cladonia norvegica*, RT/NT) sekä ruostekääväästä (*Phellinus ferrugineofuscus*, RT)

Yleiskaavan sisältövaatimusten edellyttämä luonnonarvojen vaaliminen vaatii myös sitä, että edes rakentamiselta säilyvillä alueilla turvataan olennaisten luontoarvojen säilyminen riittäväillä kaavamerkinnöillä ja -määräyksillä. Kaitaa-Iivisniemen osayleiskaavassa luontoarvojen vaalimisessa on tältä osin rajoitettu pelkästään liito-oravan ja lepakkojen minimisuojeletarpeiden huomiointiin. Käytännössä V- ja EV-alueiden kaavamääräyksistä puuttuvat kaikki elementit, joilla varmistettaisiin edes näiden rakentamiselta todennäköisesti säästyvien metsien puuston (mukaan lukien lahoppuun muodostuminen) mahdollisimman luontaisen kehittymisen jatkuminen. Tästä syystä kaavaratkaisu ei turvaa edes V- ja EV-alueiden säilymistä havaituille vaatelialle vanhan metsän lajeille soveltuvana.

Hannusmetsän alueen säilyttäminen on tärkeää myös alueen hiilivarastomerkityksen takia. Tehtyjen selvitysten mukaan Hannusmetsä on Länsiväylän varren merkittävin maaperän ja kasvillisuuden hiilivarasto.

2.2 Kaavan mahdollistama virkistysympäristön merkittävä heikkeneminen

Yleis- ja osayleiskaavat tulee laatia siten, että niissä otetaan huomioon mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Vastaavalla tavalla tulee huomioida virkistykseen sopivien alueiden riittävyys. Osayleiskaavassa ei vaadittua huomiointia ole riittävässä määrin tapahtunut.

Osayleiskaava esittää rakennettavaksi neljäsosan kaava-alueella sijaitsevasta Hannusmetsän alueesta. Hannusmetsän yhtenäinen aluekokonaisuus on jo nyt kaava-alueen tärkein metsäinen virkistysalue ja sen virkistysarvo tulee entisestään kasvamaan Kaitaa-Iivisniemen ja lähiseutujen väestömäärien kasvun takia. Metsäalueen itäosan näin merkittävä rakentaminen heikentää nähdäksemme kohtuuttomasti useiden tuhansien lähiasukkaiden tärkeintä metsäistä virkistysaluetta. Samalla vaarantuu myös virkistykseen soveltuvien metsäisten alueiden riittävyys.

Hannusmetsän erikosmerkityksestä kertoo se, että Espoon koulu- ja päiväkotimetsäselvityksen mukaan (Lehikoinen ym. 2014) Hannusmetsä on tärkein koulu- ja päiväkotimetsäkohde 1030:lle ja tärkeä 1310 lapselle ja nuorelle. Itse asiassa Hannusmetsä osoittautui selvityksessä Länsiväylän eteläpuoleisen Espoon eniten käytetyksi päiväkoti- ja koulumetsäksi. Merkitys tulee jatkossa entisestään kasvamaan, koska myös Djupsundbäckenin koulun oppilaat tulevat käyttämään metsää.

Hannusmetsän säilyttäminen mahdollisimman laajana torjuu myös melun ja liikenteen päästöjen leviämistä Hannusjärven ja Kaitaa-Iivisniemen alueelle. Hannusmetsän säilyttäminen

kokonaisuudessaan turvaa osaltaan myös alueen virkistyskäytön "helmen" eli Hannusjärven veden laadun sekä virkistys- ja maisema-arvojen säilymisen.

3. Osayleiskaavan luonnonsuojelulain vastaisuus

3.1 Lahokaviosammalen huomionti

Kaava osoittaa Hannusmetsän itäosassa merkittävää rakentamista (A1) kahden tiedossa olevan, Espoon kaavoittajien tietoon jo helmikuussa 2017 saatetun luonnonsuojelulain erityisesti suojeltaviin lajeihin kuuluvan lahokaviosammalen esiintymisalueen päälle. Lajin kolmas luontoharrastajien toimesta havaittu esiintymä sijoittuu Kaitaantien ja Iivisniemenkadun risteyksen lounaispuoliselle metsäalueelle, josta osa on kaavassa kapealti virkistysaluetta. Virkistysalueen kaavamääräyksessä ei kuitenkaan edellytetä lajin huomiontia (tai ylipäättänsä metsän luonnontilan säilyttämistä, mikä olisi lahokaviosammalen vaatima minimisuojaletapa). Lajiesiintymät on toimitettu Espoon kaavoittajien tietoon jo helmikuussa 2017 (liite 5) joten havaintojen sivuuttaminen kaavan toista vuotta jatkuneessa loppuystössä on ollut kaavoittajilta täysin tietoinen ratkaisu. Esiintymien sijainti käy ilmi valituksen liitteestä 6a. Lahokaviosammalen esiintymisolosuhteiden pitkäaikainen turvaaminen alueella vaatii lajille soveliaan metsäalueen (ns. ydinalue) laaja-alaisempaa säilyttämistä mahdollisimman luonnontilaisena, jolloin lajin asiallista suojelua ja osayleiskaavan esittämää raskasta rakentamista on asemakaavatasolla mahdotonta yhdistää.

Lisäksi rakentamista esitetään eri puolilla kaava-aluetta lahokaviosammalelle potentiaalisesti soveltuviin metsiin, joiden osalta lajin mahdollista esiintymistä ei ole selvitetty sen enempää kaupungin kuin luontoharrastajienkaan toimesta. Espoon ympäristöyhdistys on helmikuussa 2017 kaavaehdotuksesta antamassaan mielipiteessä (liite 5) esittänyt lajiin liittyvän selvityksen tekoa, mutta tähän ei ole ryhdytty.

Kaavakartalla ja -määräyksissä ei ole edes yleisillä suunnittelumääräyksillä ohjeistettu lahokaviosammalen huomiontia tulevissa asemakaavoissa. Lajia ei tosiasiassa mainita edes kaavaselostuksessa, kaavan vuorovakutusraporttiin asia on kuitenkin Espoon ympäristöyhdistyksen muistutuksen referoinnin kautta kirjautunut.

Edellä kuvattu tapa sivuuttaa täydellisesti ja tietoisesti kaava-alueella todetusti esiintyvä, äärimmäisen uhanalainen ja luonnonsuojelulain erityisesti suojeltava laji on nähdäksemme luonnonsuojelulain vastaista. Lajiin liittyvien selvitysten laiminlyönti kuulunee puolestaan MRL 9 § mahdollisten merkittävien luontovaikutusten selvittämättä jättämisen alle.

Kaavaratkaisun laillisuutta ei palauta se erikoinen ratkaisu, että valtuusto on 11.6.2018 tehdyn kaavan hyväksymispäätöksen osana hyväksynyt myös kaupunginhallituksen 28.5.2018 kokouksessa päättämän osayleiskaavaan liittyvän jatkosuunnittelupöytäkirjan, jonka mukaan ”*ennen asemakaavoitusta selvitetään METSO -elinympäristöjen, uhanalaisten ja vaatelioiden sammalten, jäkälien ja kääpien sekä erityisesti luontodirektiivin liitteen II lajin lahokaviosammalen esiintyminen sekä varmistetaan riittävät toimet niiden säilyttämiseksi*”. Kyseisellä pöytäkirjalla ei ole juridista sitovuutta, koska sitä ei ole sisällytetty kaavamääräyksiin.

3.2 Liito-oravan huomionti

Hannusmetsän itäosan rakentamiseen esitetyillä kangas- ja lehtometsillä on kaavaprosessissa tunnistettua laajemmin merkitystä liito-oraville tärkeinä metsinä. Valituksen liitekartalle 6a on koottu luontoharrastajien maastokäynneiltä 2014-2016 peräisin olevat liito-oravan pipanahavainnot.

Näiden Espoon kaavoittajien tietoon helmikuussa 2017 saatettujen havaintojen pohjalta on ilmeistä, että liito-oravan käyttämiä metsiä on Hannusmetsän itäosan A1-alueella selvästi laajemmin kuin mitä Espoon kaupungin eri vuosien liito-oravaselvitysten perusteella on arvioitu (kaavaselostuksen liitekartat 5 ja 6).

Hannusmetsän itäosaan, mukaan lukien Kieloten itäpuolinen alue, esitetty rakentaminen on niin mittavaa, että liito-oravan riittävää huomiontia ja osayleiskaavan toteuttamista on käytännössä mahdotonta yhdistää.

4. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisuus

Hannusjärven pohjois- ja koillispuolella sijaitseva noin 60 ha laajuinen metsäalue on Länsiväylän eteläpuolisen Etelä-Espoon manneralueen laajin tietön metsäalue. Pinta-alan sekä merkittävien luontotyyppien ja lajistoon liittyvien arvojen takia aluekokonaisuus on syytä arvioida kohteeksi, jonka kaavoitusta koskee valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden velvoite edistää luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden säilymistä. Vastaavalla tavalla alueen itäosan esitetty rakentaminen laiminlyö alueiden käyttötavoitteiden vaatimuksen huolehtia virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Espoossa 27.7.2018

Espoon ympäristöyhdistys ry

Virpi Sahi
puheenjohtaja

Anni Simola
taloudenhoitaja

LÄHTEET

Lehikoinen, M., Luukkonen, K. & Sahi, V. 2014: Tärkeät lähimetsät - Espoon koulu- ja päiväkotimetsäselvitys 2013. Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 3/2014.
Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M. & Valkeapää, A 2016: Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäelinympäristöjen tunnistaminen - METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2015. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016.
Uudenmaan liitto 2012. Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (LAKU). - Uudenmaan liiton julkaisuja E199. 2012.
Ympäristötutkimus Yrjölä 2013. Kaitaa-Iivisniemi osayleiskaava-alue luontoselvitys 2013. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 3/2013.

LIITTEET

Liite 1. Espoon valtuuston päätös § 82 (11.6.2018) Kaitaa-Iivisniemen (840 300) osayleiskaavan hyväksymisestä.

Liite 2. Muutoksenhakuohje

Liite 3. Selvitys pöytäkirjan nähtävällepanosta

Liite 4. Kaavakartta, jolle rajattu ne alueet, joiden osalta kaava esitetään toissijaisesti kumottavaksi

(toimitetaan 10.8.2018 mennessä)

Liite 5. Espoon ympäristöyhdistyksen mielipide Kaitaa-Iivisniemen osayleiskaavaehdotuksesta 7.2.2017

Liite 6a. Kartta luontoharrastajien vuonna 2016 Hannusmetsän alueelta havaitsemien Punaisen kirjan lajien esiintymispaikoista (toimitetaan 10.8.2018 mennessä)

Liite 6b. Kartta luontoharrastajien vuonna 2016 Hannusmetsän alueelta havaitsemien muiden vaatelioiden lajien esiintymispaikoista (toimitetaan 10.8.2018 mennessä)